

ام‌لیلا صمدی لولاکی
عکاس: غلامرضا بهرامی

حاشیه‌های دوره‌ی تأمین مدرس کشوری کتاب‌های جدیدالتألیف پایه‌ی پنجم آموزگاران دست خالی رها نشوند!

اشاره

دوره‌ی دوم تأمین مدرس کشوری کتاب‌های جدیدالتألیف پایه‌ی پنجم ابتدایی در سال جاری در مرکز «پردیس شهید چمران تهران» برگزار شد. در این دوره، تعداد ۱۷۵ نفر از مدرسان استان‌ها آموزش دیدند. این کلاس‌ها ۶ ساعت در هر روز و در دو نوبت صبح و بعدازظهر برگزار شد. ساعت‌های آموزشی این دوره به کتاب‌های جدیدالتألیف مطالعات اجتماعی، فارسی، علوم تجربی، هدیه‌های آسمان، قرآن، هنر و تربیت بدنی اختصاص داشت. کلاس‌های دوره بسیار پر شور و هیجان بودند و به صورت پرسش و پاسخ اداره می‌شدند. شرکت‌کنندگان نسخه‌ی چاپی کتاب را در اختیار داشتند و یادداشت برمی‌داشتند. علاوه بر حضور در کلاس‌ها، با تعدادی از سرگروه‌های درسی و مدرسان کشوری شرکت‌کننده در کلاس‌ها گفت‌وگو کردیم که شرح آن را در پی می‌آوریم.

از زبان سرگروه درسی

دکتر سیدمحمد دلبری، سرگروه درسی هدیه‌های آسمان، برگزاری دوره‌ی آموزشی برای کتاب جدیدالتألیف را قاعده‌ای کلی می‌داند که باید انجام شود و در اهمیت آن هیچ شک و شبهه‌ای نیست، اما شیوه‌ی انجام این کار را مهم می‌شمارد. وی معتقد است، اشکالاتی در کار وجود دارد که بهتر است برطرف شود. دکتر دلبری اولین و بزرگ‌ترین مشکل این دوره را در این می‌داند که یک مدرس برای چندین درس آموزش می‌بیند. همچنین، تأکید می‌کند که میزان ساعت آموزش باید با محتوای آموزش متناسب باشد. در حالی که اینجا چنین تناسبی وجود ندارد. مثلاً برای درس هدیه‌های آسمانی که کتابی ۱۲۰ صفحه‌ای است، فقط ۶ ساعت آموزش اختصاص یافته است. وی اشکال سوم این دوره را در آن می‌داند که مدرسان استانی هر سال عوض می‌شوند. او می‌گوید: «کاری که الان در حال انجام است، یک مرحله از مراحل اجرای برنامه‌ی درسی است و الان مرحله‌ی مربوط به پایه‌ی پنجم در حال انجام است. طبیعی است اگر مدرس از سال دوم تا پنجم ثابت باشد، مشکلات به مراتب کمتر و فهم مطالب خیلی ساده‌تر می‌شود. از تکرارها هم جلوگیری می‌شود. به این ترتیب، فضای بهتری برای ارائه‌ی محتوای جدید فراهم می‌شود.»

وی اشکال بعدی را در این می‌داند که دفتر تألیف نقشی در معرفی مدرسان ندارد. او همچنین نحوه‌ی تعامل پردیس شهید

چمران با عوامل اجرایی و مدرسان را نسبت به بقیه‌ی مراکزی که تا به حال در آن‌ها دوره برگزار شده است، مطلوب‌تر می‌بیند. دلبری یکی از نقاط قوت دوره را نیز این می‌داند که کتاب‌ها نسبتاً به موقع رسیدند و در اختیار شرکت‌کنندگان قرار گرفتند. البته کتاب هدیه‌های آسمانی چاپ نشد و جزوه‌ی آن در دسترس قرار گرفت. دکتر دلبری در ادامه از تولید محتوای آموزشی الکترونیکی برای این دوره خبر داد و گفت: «این محتوای الکترونیکی، هم به بخش تدریس و محتوای تک‌تک درس‌ها و هم به بخش ارزشیابی پرداخته است و راهنمای معلم به صورت قابل استفاده و غیرقابل استناد در آن قرار داده شد.» دکتر دلبری در حاشیه‌ی گفت‌وگو این نکته‌ی مهم را نیز یادآور شد که ضرورت دارد هر کتاب جدیدالتألیف دوره‌ی آموزشی داشته باشد؛ به خصوص در مورد کتاب دینی که هویت دانش‌آموزان به آن وابسته است. وی ابراز نگرانی می‌کند که برای کتاب جدیدالتألیف دینی پایه‌ی چهارم، هیچ کتاب و فیلم آموزشی در نظر گرفته نشد و آموزگار در این مورد دست خالی رها شد!

صدای مدرسان

عموم مدرسان شرکت‌کننده در دوره متعجب بودند که به‌عنوان مدرس مطالعات اجتماعی به این مرکز آمده‌اند، اما بعداً متوجه شده‌اند که باید شش درس را آموزش ببینند و آن‌ها را به معلمان دیگر انتقال دهند. همچنین، از این که دوره‌ها بسیار فشرده است

راضی نبودند. مدرسان استان گیلان همچنین ابراز ناخرسندی کردند از این که متأسفانه در استان گیلان مدرس میانی وجود دارد. به همین خاطر، اطلاعات دست دوم می‌شوند و ممکن است کم و زیاد شوند.

از صحبت‌های مدرسان کشوری می‌شد فهمید تنها چیزی که باعث شد در این دوره شرکت کنند، عرق به منطقه و شهرستانشان بود. وقتی وارد کلاس‌ها می‌شدیم، جمله‌های زیر مکرر به گوشمان می‌رسید: «کتاب عالی است اما وقتی معلم نتواند آن را پیاده کند، فایده‌ای ندارد»، «چطور ۱۲ فصل از علوم را در ۶ ساعت آموزش ببینیم؟! سرگروه‌های درسی بسیار خوب هستند، اما به دلیل فشرده بودن کلاس‌ها، نمی‌توانیم چندان استفاده‌ای کنیم»، «فقط علاقه‌ی خودمان ما را به این جا می‌آورد»، «تغییر کتاب‌ها، مخصوصاً مطالعات اجتماعی، عالی ست»، «با سرعتی که کتاب‌ها چاپ و دوره‌ها برگزار شدند، دچار مشکل شدن آموزگار در کلاس عجیب نیست»، «امسال، جای آقای متولی، مدرس گروه درسی مطالعات اجتماعی، خالی بود».

می‌دهد که این دوره زودتر از موعد شروع شد، در شرایطی که مرکز در تعطیلات به سر می‌برد. به همین خاطر، از نظر نظافت وضعیت مناسبی نداشت. کهنمویی معتقد است، با توجه به اینکه هر ساله کتاب‌های جدیدی تألیف می‌شوند، برگزاری این دوره‌ها قابل پیش‌بینی هستند. بنابراین می‌توان از قبل با برنامه‌ریزی مراکز مناسب‌تر را انتخاب کرد.

تو آنچه را اینجا گفتند بگو، اما من نمی‌توانم این‌طور باشم، نمی‌توانم کاری را سرسری انجام دهم. اگر قرار است تغییر و تحولی اتفاق بیفتد، باید بنیادی و عمیق باشد. اگر من به‌عنوان مدرس چیزی بلد نباشم که به معلمان استان خودم انتقال دهم، معلم چه تحویل بچه‌ها بدهد؟»

همصدا با مدرسان

روزبه کهنمویی، همکار تخصصی دوره، همصدا با مدرسان، گلایه دارد از اینکه مدرسان به اسم کلاس مطالعات اجتماعی پایه‌ی پنجم دبستان از سراسر کشور فرستاده شدند، در صورتی که فقط دو روز از پنج روز آموزش آن‌ها به درس مطالعات اجتماعی اختصاص یافت و این کار به آن‌ها شوک وارد کرد. کهنمویی همچنین از انتقاد مدرسان به کلاس هنر و تربیت بدنی می‌گوید که با وجود این که تخصصی است و قرار نیست این مدرسان آن را منتقل کنند، به آن ساعت آموزشی اختصاص یافته است. در حالی که با مدیریت صحیح می‌توان این دوره‌ها را بسیار آسان‌تر برگزار کرد. همچنین، توضیح

از مجلات رشد ایده گرفتیم

حسن فلاح، مدرس گروه درسی هدیه‌های آسمان، مجلات رشد را منبعی مفید برای افزایش صلاحیت علمی معلمان دانست. چرا که خود نیز در سال‌های اول کاری، از مجلات رشد ایده گرفت تا معلمی علمی و روش‌مند شود. او با اشاره به اینکه اکثر معلمان که با مجلات رشد ارتباط دارند، از معلمان موفق مدارس هستند، ادامه داد: «مجلات رشد خود را شناسانده‌اند. معلمان را با خود همراه می‌کنند و به آن‌ها اطلاعات می‌دهند. اما بهتر است با برنامه به سمت استفاده از نشریات رشد برویم و ابزارهای انگیزشی را هم در نظر بگیریم تا آموزگار بیشتر آن را بخواند.»

این‌ها همه درند!

خانم **پویا خصال**، یکی از مدرسان شرکت‌کننده از استان قزوین، از نگرانی‌ها و دلواپسی‌هایش در مورد دانش‌آموزان گفت. دغدغه و احساس مسئولیت او کاملاً محسوس بود. او می‌گفت: «چطور یک مدرس در یک هفته و در ۴۰ ساعت، شش درس را آموزش ببیند و بتواند به معلمان دیگر انتقال دهد! می‌خواهند هدیه‌ها را در شش ساعت به من آموزش دهند و من به همکارانم انتقال دهم! من چه می‌توانم بگویم؟ همکارانم می‌گویند